

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS

PRENUMERATA METAMS:

Amerikoje \$3.00
Kanadoje 3.50
Pietų Amerikoje 3.00

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS

Lithuanian Weekly

Represents over 75,000 Lithuanians in
New England and about 1,000,000
in the United States

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 51

"Keleivis" Telefonas:
80 8-3071

SOUTH BOSTON, MASS. GRUODŽIO (DECEMBER) 17, 1952

"Entered as Second Class Matter" February 23, 1905 at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879

Ataskaita Numeris:
Kaina 7 Centai

47 META

Kinijos Komunistai Atmeta Siūlymą Taikintis Korejoj

Formaliai Atmeta "Indijos Planą" ir Jungtinių Tautų Kreipimąsi; Neigiamas Atsakymas Pasiūstas Jungtinių Tautų Seimo Pirmininkui; Bolševikai Belaisviai Sukėlė Stovyklose Kruvinas Riušes, 82 Belaisviai Nušauti

Gruodžio 15 d. Kinijos komunistinė vyriausybė galutinai atmetė "Indijos planą" Korejos karui baigti ir Jungtinių Tautų seimo kvietimą taikintis atsakė griežtą "ne."

Kinų bolševikai reikalauja, kad Korejos kare visi belaisviai būtų grąžinti namo, visai neatsiklausiant ar jie nori grįžti ar ne. Savo laisvę JT seimo pirmininkui kinų bolševikai sako, kad visi Jungtinių Tautų organizacijos tarimai dėl Korejos yra "neteisėti," nes kinų bolševikų vyriausybė nėra atstovaujama toje organizacijoje.

Kinijos atsakymas galutinai užtrenkia duris ir jokios vilties susitarti su bolševikais dėl taikos Korejoj šiuo tarpu nebėra. Pasirodo, kad kinų bolševikai laikosi tos pačios "linijos," kaip ir Maskva, ir jokio nukrypimo nuo Maskvos politikos kinai nerodo.

Korejos belaisvių tarpe bolševikai gruodžio 15 d. sukėlė kruvinas riušes. Belaisviai bolševikai Pongam saloje pradėjo akmenimis mėti amerikiečius ir korejiečius sargybinius ir bandė išsilaužti iš stovyklos. Bemalsinant maištaujančius belaisvius 82 belaisviai nušauti, 120 belaisvių sužeista. Du amerikiečiai ir du korejiečiai sargybiniai buvo sužeisti akmenimis.

BRAZILIJA ĮSILEIS DAUG ATEIVIŲ ITALŲ

Brazilija žada įsileisti per ateinančius šešius mėnesius 40,000 italų imigrantų. Tiek darbininkų Brazilijai reikia metalo įmonėse. Iki šiolei daugiausiai italų keliaudavo į Argentina (78,000 1950 metais ir 55,000 1951 metais).

HENRY KRAJEWSKI SUMUŠE TROCKISTUS

Renkant prezidentą Amerikoje buvo tuzinas kandidatų. Jų tarpe buvo ir "Nesuturtingo Zmogaus Kandidatas" Henry Krajewski, kuris New Jersey valstijoje turi kiaulių fermą ir alaus karčiamą. Už tą "neturtėli" New Jersey valstijoje paduota 4,203 balsai, o už trockistinę "Socialist Workers" partiją paduota tik 3,850 balsų. H. Krajewski kandidatura buvo tik "žaidimas," bet 4,000 piliečių jį užlaikė rėmė.

Paskelbti Galutini Rinkimų Daviniai

Lapkričio 4 d. balsavimų galutini daviniai jau paskelbti. Pagal paskutinius davinius rinkimuose dalyvavo 62,042,777 balsuotojai, bet 494,916 balsų buvo paduoti sugadinti ir neskaito. Tikrų balsų paduota 61,547,861.

Už republikonų kandidatą, gen. Eisenhowerį, paduota iš viso 33,927,549, o už demokratų kandidatą, gub. Stevensoną paduota 27,311,316 balsų. Už visus kitus kandidatus paduota 308,996 balsai.

Gen. Eisenhower gavo 6,616,233 balsus daugiau, negu gub. Stevensonas. Iš viso rinkimuose dalyvavo 63 nuosimčiai turinčių teisę balsuoti, o iš užsiregistravusių balsuotojų savo balsus padavė 81% piliečių.

Šiaurės Afrikoje Nejaukiai Ramu

Moroke ir Tunise pereitą savaitę prancūzų policija atstatė nejaukų ramumą po kruvinių riaušių įvairiuose miestuose. Ypač kruviniuos riaušius vyko Casablancos mieste, Moroke, kur žuvo virš 50 žmonių ir šimtai buvo sužeisti. Žuvusiųjų tarpe yra prancūzų ir morokiečių. Tunise irgi žuvo keletas žmonių nuo teroristinių aktų ir policijos kulipkų.

Pereitos savaitės gale prancūzų teismas nuteisė 167 morokiečius kalėti iki metų laiko už dalyvavimą riaušėse, o areštuotųjų skaičius ten siekia virš 1,200. Prancūzai sako, kad riaušės buvo sukeltos nacionalistų ir komunistų.

KITAIS METAIS MĖSOS NETRUKS

Amerikos mėsos institutas skelbia, kad ateinančiais metais mėsos bus pagaminta daugiau, negu kitais metais ir kiekvienam asmeniui išeis po 146 svarus įvairios mėsos, skaitant kiekvienai galvai, įskaitant kudikius ir bedančius.

Prezidentas Trumanas paskiria naujus narius į uždarbių stabilizacijos komisiją, iš kurios pasitraukė 4 darbdavių atstovai protestuodami prieš prezidento Trumano nutarimą pripažinti angliakasiams pilietinę uždarbių pakėlimą po \$1.90 į dieną.

GEN. EISENHOWER PIETAUJA PAFRONTĖJE

Naujai išrinktasis šalies prezidentas gen. Eisenhower belankydamas Koreją sėdi ant amunicijos dėžės kartu su kareiviais pietauti. Generolas aplankė kariškų dalinių štabas, tarėsi su karo vadais ir paskai turėjo platų pasitarimą su Korejos prezidentu Syngman Rhee.

Didelė Šnipų Gauja Veikia Japonijoje

Japonas Wataru Kaji, neva tai kairus žurnalistas ir politikierius, pasiskundė viešai, kad kokia tai amerikiečių įstaiga jį pagavusi ir išlaikiusi uždarytą kalėjime virš metų laiko. Japonijoje tas sukėlė didelį skandalą, nes pagal taikos sutartį Amerika negali areštuoti japonų ar laikyti juos kalėjime. Po pasiskundimo japonas Kaji kur tai dingio.

Vėliausiomis žiniomis Wataru Kaji esąs vienas iš didelės Sovietų šnipų gaujos Japonijoje. Ta gauja dirba plačiau, kaip pagarsėjusi Richard Sorge šnipų gauja.

Mažųjų Partijų Balsai Rinkimuose

Suskaicius galutinai lapkričio 4 d. balsavimų rezultatus, pasirodo, kad mažosios partijos šiais metais gavo mažiau balsų, negu prieš 4 metus.

"Progresyvių partija" šiais metais surinko 140,296 balsus, o 1948 metais ta partija gavo 1,156,103 balsus; socialistų partija (Darlington Hoopes) šiemet surinko tik 20,189 balsus, o 1948 metais Norman Thomas gavo 139,009 balsus; Socialist Workers (trockistų) partija šiais metais gavo 10,306, o 1948 metais—13,613; prohibicijos partija šiemet gavo 72,818, o 1948 metais—103,216 balsų. Tik "Socialist Labor" partija šiemet gavo daugiau balsų kaip 1948 metais. Ji surinko 30,154 balsus, o 1948 metais gavo 29,061.

—Izraelio armijoje tarnauja 50 amerikiečių, kurie nori išlaikyti Amerikos pilietinę Izraelio armija turės juos paleisti.

JT Seimas Aptaria Tuniso Klausimą

Jungtinių Tautų seimas pereitą savaitę balsavo arabių ir Azijos kraštų pasiūlytą rezoliuciją dėl Tuniso. Rezoliucija reikalavo, kad Prancūzija atnaujintų derybas dėl Tuniso nepriklausomybės su "tikrais Tuniso atstovais" ir siūlė pavesti trijų tautų komisijai tarpininkauti tarp Prancūzijos ir Tuniso. Rezoliucija buvo atmesta 27 balsais prieš 24.

Po to JT seimas priėmė lotynų kraštų siūlomą rezoliuciją, kuri "reikia vilties," kad prancūzai ir Tunisas susitars.

Prancūzija Tuniso klausimo svarstymą iš viso boikotavo ir sakė, kad JT neturi teisės kištis į Prancūzijos vidujinius reikalus.

Šią savaitę JT seimas svarstė Moroko klausimą.

Amerikos laivas "Grommet Reefer" su 40 vyrų įgulos prie Livorno uosto Italijoje užplaukė ant sekulmos ir skilo į dvi dalis. Įgula išgelbėta.

Gen. Eisenhower lydimas pasivėmėjusio lakuno lt. Iz. Porter Korejoj lanko greitųjų lėktuvų bazę.

Abudu Pralošė 3 Dolerių Lažybas

Mrs. Mabel McLain, 33 metų moteris ir jos 35 metų švogėris James Parker, abu sotinėje Washingtono susiginėjo, kuris iš jų gali geriau pavogti iš didelės krautuvės vieną viščiuką. Geresnis "vagis" turėjo gauti iš biogesnio "vagies" 3 dolerius lažybinių. Pirmas bandė vogti J. Parker, bet krautuvės dektetyvas jį pagavo ir perdavė policijai. Po pusės valandos bandė jo švogėris ir taip pat pakliuvo į policijos rankas. Abu atsidūrė teisme ir teisėjui papasakojo apie savo lažybas. Teisėjas nusprendė, kad jie abu pralaimėjo ir abiem uždėjo po \$25 pabaudos.

Atominiai Pratimai New Yorko Mieste

Pereitą šeštadienį New Yorko didmiestyje darė atominius pratimus. Visas gyvenimas didmiestyje sustingęs, kada atominė bomba "sprogo" virš Bronx'o. 400,000 civilės apsaugos savanorių dalyvavo pratimuose ir kartu su policija tvarkė gyvenimą atominės bombos "išstiktame" mieste.

Pratimuose dalyvavo visos ligoninės ir civilės apsaugos organizacijos. 6,000 namų turi įrengtas atomines slėptuves, į kurias namų gyventojai buvo kviejami pasislėpti. Pratimai praėjo sėkmingai, tik vienas žmogus, buvęs kalnys Caesar Flores, buvo policijos nušautas, kada policija jam įsakė eiti į slėptuvę, o jis su peiliu puolė policininką.

—Amerikos Socialistų Partija nutarė nebestatyti daugiau kandidatų prezidento rinkimuose.

Generolaas Eisenhower Grįžo Iš Korejos Fronto

Grįžo į New Yorką; Sako, Korejos Karas Yra Tik Dalis Kovos Prieš Bolševizmą; Tariaisi su Gen. MacArthuru; Planai dėl Korejos Karo Baigimo Rušiami, Bet Juos Sužinosime Tik Pradėjus Juos Vykinti

Viešosios Skolos Labai Sunki Našta

Cenzo biuras praneša, kad visos viešosios (vyriausybės ir vietinių savivaldybių) skolos Amerikoje didėja. Birželio 30 d. 1952 biliunų dolerių. Iš tos sumos federalinė vyriausybė buvo skolinga piliečiams 259 bilionus dolerių. Kiekvienas krašto gyventojas, nuo seniausio iki jauniausio, "neša ant savo kupros" 1,839 dolerių skolą.

Tiesa, federalinė vyriausybė savo skolas sumažino 10 bilionų dolerių nuo 1946 metų, bet vietinės savivaldybės (valstijos, miestai, apskritys ir mokyklų distriktai) savo skolas žymiai padidino. Kasmet už viešąsias skolas piliečiai sumoka 6,300,000,000 palukanų.

Gen. Eisenhower Nesileis į Ginčus

Prezidentas Trumanas vadino gen. Eisenhowerio kelionę į Koreją politinės demagogijos išdava. Girdi, prieš rinkimus buvo žadėta keliauti, tai ir reikėjo keliauti. Prezidentas griežtai kritikavo ir gen. MacArthurą.

Iš gen. Eisenhowerio artimų šaltinių spauda praneša, kad naujai išrinktasis prezidentas į jokių ginčus su prezidentu Trumanu nesileis, nes tokie ginčai esą nereikalingi. Tie patys šaltiniai apgailestauja, kad prezidentas Trumanas išėjo į viešumą su griežtais pasisakymais, esą tokie išsišikimai tik žemina aukštą prezidento ofisą.

PRANCUZAI BIJO NACIŲ ATGIJIMO

Prancūzijos Respublikos Taryba (senatas) viename nutarime įspėja vyriausybę atydziai sekti įvykius Vokietijoje, kur nacionalsocializmas vėl kelia galvą ir gresia kada nors įkopti į valdžią, kas būtų didelė nelaimė ne tik Vokietijos kaimynams, bet ir visai žmoniškai.

Didelė sniego audra perėjo savaitės gale aplankė Vermont valstiją ir paliko vietomis virš dviejų pėdų sniego. Dėl sniego gausumo susisiekimas kai kuriose valstijose vietose nutrauktas, ypač nukentėjo telefon linijos.

Naujai išrinktasis prezidentas gen. Eisenhower pereitą sekmadienį grįžo į New Yorką iš savo kelionės į Koreją. Kelionėje gen. Eisenhower turėjo pasitarimų su savo kabineto nariais ir su karo vadais.

Grįžęs iš Korejos busimas prezidentas paskelbė tautai pranešimą, kuriame pabrėžia, kad Korejos karas yra tik viena dalis mūsų bendrosios kovos prieš bolševikišką imperializmą. Korejoj ta kova šiuo metu yra dramatiškiausia ir skaudžiausia, bet kova eina pasauliniu mastu.

Savo pranešime gen. Eisenhower sako, kad Korejoj bus dedamos pastangos išlavinti ir apginkluoti daugiau pietinių korejiečių, o apie kitas priemones Korejos karui baigti, pranešimas neužsimena. Generolas pabrėžia, kad bolševizmas yra toks priešas, kurio negalima paveikti žodžiais, dargi pačiais iškalbingiausiais, bet tiktais žygiais, atliktais aplinkybėse, kurias mes patys pasirenkame.

Pereitą savaitę gen. Eisenhower telegramomis susitarė su gen. MacArthuru ir dabar turi su juo pasitarymą. Gen. MacArthur fabrikantų suvažiavime sakėsi turįs "aiškų ir galutiną planą" Korejos karui baigti. Gen. Eisenhower tą planą nori patirti ir su gen. MacArthuru aptarti.

Savo pareiškime gen. Eisenhower sako, kad jo kelionė į Koreją yra tik pradžia pastangų Korejos karą priversti prie garbingo galio. Jei tik viena pusė nori taikos, taikos negali būti. Todėl reikės imtis žygių, kad ir antroji pusė (bolševikai) panorėtų taikintis.

IZRAELIS ĮSRINKO NAUJĄ PREZIDENTĄ

Naujuoju Izraelio respublikos prezidentu, į vietą mirusiojo Dr. Chaim Weizmano, išrinktas 68 metų politinis veikėjas ir senas sionistas Dr. Itzhak Ben-Zvi. Jis yra gimęs Rusijoje ir nuo 1907 metų gyvena Palestinoje, kur jis buvo vienas iš naujos valstybės organizatorių. Dr. Ben-Zvi yra "Marai" Izraelio socialistinės darbo partijos narys.

—Kongreso taksų ekspertai gavo 1,500 laišku su 13,000 patarimu, kaip pakeisti federalinius mokesčius.

ZIGMAS JANKAUSKAS:

Valparaisiečiai

(Tęsinys)

Patsai Universitetas

Valparaiso Universitetas nebuvo aukšto mokslo įstai-ga, kaip kad Chicago, Harvard, Cornell, Pennsylvan-ia, Princeton, Columbia, Yale ir kiti pirmaeiliai uni-versitetai. Jis priklausė, rodos, trečiai kategorijai turėdamas laipsnį "C." To-kių mokslinių po visą kraštą, ypač vakarų valsti-jose, randasi šimtais. Nors jis turėjo visus mokslo de-partamentus ruošimui stu-dentų įvairioms profes-ioms, tačiau ne visus moks-lus studentas pilnai vietoje galėjo baigti. Pav., medi-cinos studentai buvo paruo-šiami vietoje su laipsniu B. Sc. ar M.Sc., o galutinai medicinos studijas baigti studentai buvo siunčiami Chicago, ar kitur, su ku-riomis mokykla turėjo su-tartis sudariusi. Arba stu-dentas prisiruošęs medic-i-nos mokslui baigti rinkosi patsai vietą kitur.

Ypatingą patrauką ši mo-kykla turėjo kaip amerik-onų taip ateivių tarpe, kad ji turėjo paruošiamąjį sky-rių i aukštesnį mokslo (high school), po to i kole-giją su laipsniais, kaip mi-nėjų, Bachelor of Science, Master of Science, Bachelor of Liberal Arts, Master of Liberal Arts. Pasiekus stu-dentui minėtų mokslo laip-snių, kitas profesijas jis ga-lėjo baigti čia pat vietoje.

Antra ypatybė šios mo-kyklos buvo ta, kad moki-niui ir studentui labai pigiomis sąlygomis galima buvo mokytis. Mokins ar studentas turėdamas sutau-pų \$300 galėjo metus laiko be jokio pašalinio uždarbio mokykloje išbūti. Kam to-truko, mokykla padėdavo duodama darbą virtuvėje gaminti valgius, skusti bul-ves, suplauti indus ir tt. Nemaža lietuvių moki-nių ir studentų tuos darbus atlik-davo. Pav., Kazys J. Mi-kolaitis, vėliau gydytoju palikęs, kurį 1915 metais pakviečia į Lawrence, Mass., apsigyventi, kelis metus dirbo kaip virėjas (cook). Pasėkmingas buvo gydytojas, veikėjas ir gabus kalbėtojas, jis mirė Law-rence 1942 metais, sulaukęs 58 metų. Kitas mano labai artimas draugas studentas, C. J. Majauskas, dirbo il-gus metus prižiūrėtoju val-gių sandėlyje, jo likimo ne-teko patirti. Taip darė ir kiti, kurie ryžosi mokslo siekti savo spekomis. Pri-trukus piniginių santaupų

ir norėdamas išlaikyti aka-deminius metus mokykloje, man pačiam teko plauti di-šes šešis mėnesius. Nevel-tui tų laikų rašte mokyti žmonės mus spaudė pa-šiepdamo kaip "bulvių sku-tėjus" ir "indų plovėjus" studentus.

Trečia ypatybė šios mo-kyklos buvo ta, kad joje akademiniai metai traukda-vosi 48 savaites, kurias pa-skirstydavo į keturius ber-tainius, 12 savaitių kiekvie-namė. Prie to, studentas ir mokinys leikėjų galėjo imti tiek, kiek jis ar ji galėjo iš-mokti, nors mokyklos ad-ministracija nepatardavo imti daugiau kaip šešias, jei jos lengvesnės; sunkes-nių studijų užtekdavo pen-kių. Mokyklos vedėjai žiu-rėjo ir rūpinosi studentijos sveikata, patardavo po va-karienes bent pusvalandį fi-ziškos kultūros rumuose pasimankštyti, arba pabė-gioti ar pasivaikščioti.

Neturtingi mokiniai ir studentai tačiau imdavo po 7 ir 8 lekeijas, ir ne vienas vargdavo iki 2-3 val. nak-ties, ruošdami rytojui pa-mokas, paliekant 4 ar 5 va-landas poilsui.

Dar viena gera ypatybė šios mokyklos buvo ta, kad ji buvo labai liberališka, nevaržė moki-nių risti, gin-čytis, debatuoti įvairiausių gyvenimo klausimus. Ka-dangi tais laikais socializ-mas jaunimą giliai įdoma-vo, tai studentija, ypatingai lietuvių ir kiti ateiviai stu-dentai rengiamuose deba-tuose socialistinio judėjimo klausimus kritiškai svarstė-davo. Tokios temos, kaip "Socializmas ir Anarchiz-mas," "Socializmas ir Reli-gija," "Socializmas ir Kapi-talizmas," "Mokslas ar Religija," "Moterys ir So-cializmas," "Socializmas ir Tautybė," "Darbininkai ir Unijizmas" ir tt. pasiruoš-usių debatorių buvo ršamos.

Paskutinė mokyklos ypa-tybė buvo ta, kad student-i-ja šioj mokykloj visada ro-dėsi saugusi. Amerikonai studentai, kaip visur taip ir čia, žaisdavo football, base-ball, basketball ir kitus žai-dimus mylėdavo, o svetim-taučiai žiūrėdavo, kad apsi-krovus mokslo darbu ji tin-kamai galėtų atlikti ir pa-siruoti rytojui pamokoms klasėse.

(Bus daugiau)

"Keleivijje" naudinga yra daryti visokių biznio skel-bimus ir pafeltojumus.

MES ATLIEKAM ... VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Jei tamstoms reikia—

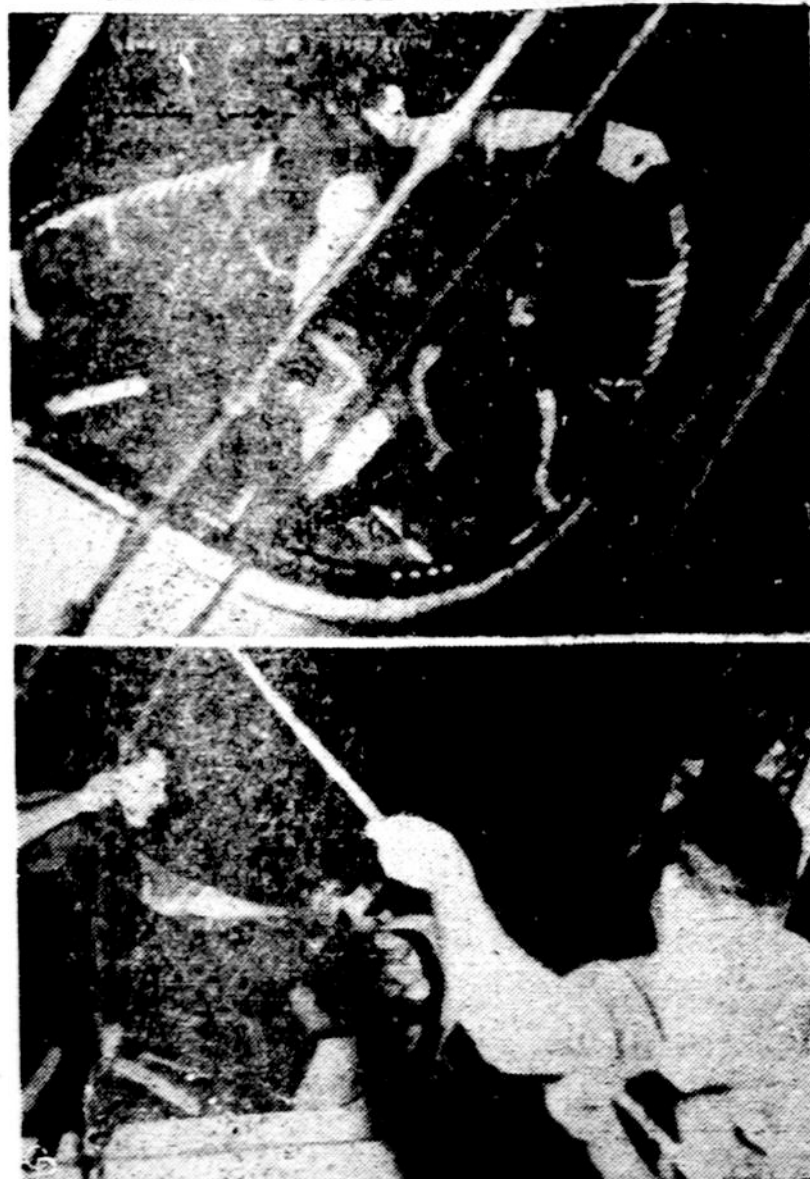
- ◆ BIZNIO KORCIUKIŲ
- ◆ SPAUSDINTŲ VOKŲ
- ◆ LAISKŲ SU ANTGALVIAIS
- ◆ BET KOKIAI PRAMOGAI BILIETŲ
- ◆ PROGRAMŲ ar PLAKATŲ

"Keleivio" spaustuvė padarys tamstoms viską ir nusiųs greičiau ir pigiau, negu kuri nors kita spaustuvė. Prašome kreiptis šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 East Broadway, South Boston 27, Mass.

GELESTI IS JUROS NELAIMĖS AUKAS

Prie Bermudų jūrą nukrito vienas keleivinis lėktuvas. Tik 4 žmonės išsigelbėjo iš tos nelaimės. Pakraščiu sargybos laivas gelbsti du į jūrą įkritusius keleivius ir iške- lia juos iš gelbėjimosi valties į laivą.

Moroke ir Tunise Neramu

Siaurės Afrikoje riaušės, kada paskutinės besiprieš- Desimtimis žmonių zuvo nancios giminės kalnuose pereitą savaitę vietinių na- buvo priverstos pripažinti cionalistų susirėmimuose su prancūzų kareiviais ir poli- cija. Ypač kruvinos riaušės buvo Moroke, Casablanca mieste.

Spaudo rašo, kad riaušės kelia "arabų nacionalistai". Tas pasakymas gali būti teisingas Tunisui, kuris tu- ri apie tris milijonus gyven- tojų arabų ir apie 300,000 europiečių (prancūzų ir ita- ly). Bet Moroke kalbėti apie arabus gyventojus bu- tų sunkiau, nes ten daug- mas gyventojų yra ne ara- bai, bet berberai, ir tik miestuose gyvena daug ara- bizuotų gyventojų. Be ber- berų ir arabų Moroke gy- vena nemažai negrų, maurų (negrų ir arabų mišinys) ir žydų. Ten yra ir apie pu- šę milijono gyventojų prancūzų ir kitų europiečių.

Moroke yra tautų miš- nys. Vyraujanti tauta yra berberai, pasidaliję į kelias sakas, bet krašto gyvenime vyrauja suarabėję miestų gyventojai. Vietiniai gy- ventojai, išskyrus žydus, yra mahometonys ir, kaip paprastai, tikybiniai ryšiai tarp tos tikybės žmonių yra gana stiprūs.

Moroke yra padalintas į tris dalis. Prancūzų valdo- moji dalis yra didžiausia, ji turi 153,870 ketvirtainių mylių plotą ir dabartinio laiku virš 8 su puse milio- nus gyventojų. Ispanų val- domoji Moroko dalis turi 7,589 ketvirtaines mylias ploto ir šiek tiek virš milio- no gyventojų. Trečioji to- paties Moroko dalis yra tarptautinės komisijos val- domas Tanžyro miestas priešais Gibraltaro tvirtovę prie sąsiaurio, kuris jungia Viduržemį jūrą su At- lanto vandenynu. Tanžyro mieste yra apie 150,000 gy- ventojų.

Nuo 1904 metų Moroko yra padalintas tarp Ispani- jos ir Prancūzijos. Nuo 1912 metų tas Moroko pa- dalijimas yra ir kitų tautų pripažįstamas. Bet Moro- ko užkariavimą prancūzai nutarti. Jis gal gali pada- baigė tikrai 1931 metais, tyti kokį nors siulymą, bet

tokio siulymo vykdymas priklausytų nuo "saugumo tarybos," kurioje prancūzai turi tokią pat veto teisę, kaip Rusija ar Amerika. Ir, aišku, prancūzai ne leis unginių Tautų organiza- cijai nieko daryti Moroke ar Tunise, nes jie savo san- tykius su tais kraštais remia senomis sutartimis.

Amerikiečiai yra suinte- resuoti Moroko saugumu. Ien Amerika, susitarusi su Prancūzija, pasistatė ar- baigia pasistatyti kelias stiprias oro bazes, kurios kainavo jau kelis šimtus milijonų dolerių. Oro bazė- se nuolat yra ir dar bus ke- lios dešimtys tukstančių Amerikos kareivių. Gink- luotų Amerikos pajėgų bu- vimas Moroko žemėje pran- cūzų įtariamą ne mažina, bet dar labiau didina. Ameri- kiekčių padėtis ten yra gana keblė. Jei Moroko nacio- nalistai griebtųsi ginklo prieš prancūzus, tai kokio padėtyje atsidurtų Ameri- kos ginkluotos pajėgos ta- me krašte?

Tuniso arabų ir Moroko "nacionalistų" nerimavimai yra dalis kolonizinių tautų kovos prieš valdanciasias tautas. Tunisas kovoja ne prieš prancūzų "protektora- ratą," bet už platesnę savi- valdybą vietiniams žmo- nėms, o Moroke arabiečiai elementai reikalauja nepri- klausomybės, nes jie tikisi nepriklausomame Moroke vėl vadovauti berberams valstiečiams. Moroke, iš- kilimo vadas Ab del Kri- mas ir dabar yra gyvas, jis gyvena Egipte.

Prieš pirmąjį pasaulinį karą dėl Moroko ėjo var- dytynės tarp Vokietijos ir Prancūzijos. Dar 1906 me- tais didžiosios valstybės bu- vė nutarusios Moroko "in- ternacionalizuoti" ekonomi- niu žvilgsniu. Šiais metais laikraščiuose skaitėme, kad A m e r i k a, pasiremama 1906 metų "Algiciras su- tartimi," buvo išskėsi Prancūzijai bylą dėl var- vėna amerikiečių prekybos Moroke. Byla pasibaigė kompromisiniu sprendimu.

Jau 50 metų Moroko yra vaidų obuolys. Dabar i- tuos vaidus įsikišo ir Ame- rika. Tiesa, amerikiečiai visada pabrėžia, kad jie jo- kių pretenzijų į Moroko ne- turi ir tik nori, kad jų biz- nio teisės ten būtų apsau- gotos. Bet prancūzai ita- ria, kad Amerika, po prie- danga gerų žodžių, norėtų Moroke užimti pirmaujan- čią vietą ir išstumti iš ten prancūzus. Ar tas įtarimas turi kokio pagrindo, gal- būti nesvarbu. Svarbu, kad Prancūzijoje daugelis žmo- nių taip mano.

New Yorke vykstančiame Jungtinių Tautų seime ara- bų kraštai iškėlė Tuniso ir Moroko klausimus ir siūlė juos aptarti. Amerika tam siulymui pritarė. Prancū- zai boikotuoja tų klausimų svarstymą. Anglai palaiko prancūzų pusę, bet posė- džių neboikotuoja. Svars- tant tuos klausimus JT sei- me, Tunise ir Moroke ir iš- kilo nauja riaušių banga. Prancūzai tas riaušes rša- su New Yorke JT seimo po- sėdžiais. Ir nėra abejonės, kad JT seimo žodingas klausimų "svarstymas" pri- sidėjo prie atmosferos kai- dinimo Tunise ir Moroke.

JT seimas negali nieko užkariavimą prancūzai nutarti. Jis gal gali pada- baigė tikrai 1931 metais, tyti kokį nors siulymą, bet

Vytautas Jasilevičius, ne- senai atvykęs iš Vokietijos jaunas lietuvis, tarnauja Amerikos kariuomenėje ir šiuo tarpu yra Fort Dix, N. J., stovykloje, kur gauna pagrindinį karišką apmoki- nimą.

9-tos pėstininkų divizijos Public Information Office mums praneša, kad jaunas lietuvis pasirodė gabus ir baigęs pagrindinį apmoki- nimą galės stoti į karininkų mokyklą.

Vytautas Jasilevičius Vo- kietijoje yra baigęs lietuvių gimnaziją. Jis atvyko į Ameriką ir apsigyveno su tėvais Waterbury, Conn., kur jo tėvai ir dabar gyve- na, 85 Deaher Ave. Prieš išėdamas į armiją V. Ja- silevičius dirbo Stolfi Ele. Co. Waterburyje.

Nuo savęs jaunam kariui linkime pasisekimo Dedės Samo karo tarnyboje.

Laikas užsakyti "Kelei- vio" kalendorių 1953 me- tams. Kaina 50 centų.

Berods, Pagaliau...

"Keleivio" skaitytojai ži- nės, kad pernai metais, no, kad pernai metais, Frankfurte (Vokietijoje) bu- vo atkuriamas Socialistų Internacionalas. Socialisti- nės partijos buvo surišuo- tos. Vienos jų—ir butent Europos Vakarų partijos— buvo priimtos Internaciona- lo pilnateisiais nariais. So- vietų satelitinė kraštų so- cialdemokratai tre mtyje (lenkai, čekoslovakai, jug- goslovakai, bulgarai ir veng- rai) buvo priimti su telse dalyvauti Internacionalo kongresuose ir jo vykdo- muose organuose pataria- mu balsu. Pagaliau, Pa- baltės kraštų socialdemo- kratai tre mtyje tiesioginiai Internacionalą nebuvo priimti—jie galėjo būti at- stovaujami Internacionale tik per "Uniją" (Europos Centro ir Rytų socialdemo- kratų sąjunga, trumpai Lon- dinama "Unija"). I Inter- nacionalą visai nebuvo pri- imtos socialistinių partijų atstovybės iš kraštų seniau i Sovietų Sąjungą inkorpo- ruotų (ukrainiečiai, gruzi- nai, armenai, rusai menše- vikai).

Toks klausimo sprendi- mas—Socialistų Internacio- nalui tikrai nepaprastas— buvo patoastas. Ji paruošė "Comisco" (pirmoji po ka- ro socialistų bendros veik- los organizacija). Toks par- tijų surišavimas buvo pa- darytas politiniais sumeti- mais. Tuoj po karo Vaka- rų socialistai gal sunkiau už kitus sirgo iliuzijomis, kad su Maskva galima bus susiprasti ir sugyventi. Ir, gautomis iš Londono ži- nomis Darbo Partija, berods ypač LSDP delegatūros ra- toms paveikta, nusistatė iš- naujo peržiūrėti pabaltiečių bylą ir jos svarstymo išda- voje jau yra pakeitusi savo nusistatymą. Britų Darbo Partija skirsto kraštus už geležinės uždangos i dvi grupes: i tokius, kurių te- ritorijos yra pripažintos So- vietų Sąjungai ir tokius, kurie nėra pripažinti. Prie pastarųjų priklauso Lietu- va, Latvija ir Estija. Ant- rosios kraštų grupės socia- listai priimami i Internacio- nalą patariamuoju balsu (su telse dalyvauti kongre- sų ir konferencijų diskusi- jose, bet be teisės balsuo- ti). Pirmosios grupės kra- štų socialistai nepriimami i Internacionalą iš viso ir su- jais tik palaikomi ryšiai. Tas Darbo Partijos nusista- tymas busias patiekias ar- timiausiam Internacionalo biuro posėdžiui Briuselyje ir, atrodo, tikrai bus priim- tas. Tuo būdu būtų panai- kintas skirtumas tarp pa- baltiečių ir "satelitų" kra- štų socialistų. Ir tai jau bu- tų laimejimas ne tik mums, socialistams, bet ir Lietu- vos bylai.

V. Kimantas.

Remkit biznierių, kurie skelbiasi "Keleivijje."

Idomi Knyga

LIETUVISKA KNYGA—GERIAUSIA SVENCŲ DOVANA

Tik ką išėjo Aniceto Simutis paruoštas

PASAULIO LIETUVŲ ŽINYNAS

Tai stambi ir puia naudingų informacijų knyga, kurią gavęs daugelis kiekvienas. Reikalaukite lietuvių knygynuose, arba tiesiai iš redaktoriaus su užsakymu pasiusdami penkis dolerius:

Mr. A. Simutis, 41 W. 82nd Street, New York 24, N. Y.

(51)

